

Sygn. akt *INs 34/19*

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Rafał Wagner

Protokolant: sekretarz sądowy Justyna Godlewska

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku **Komitetu Wyborczego K.**

z udziałem **Telewizji (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

o **wydanie orzeczenia w trybie art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy**

postanawia:

1. zakazać uczestnikowi Telewizji (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. rozpowszechniania niepełnych informacji o wynikach sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...) zrealizowanego w dniach 24-25 września 2019 roku na próbie 1101 dorosłych Polaków, poprzez zakazanie dalszego rozpowszechniania, wyemitowanego 26 września 2019 roku w programie (...) na kanale (...), materiału pt. (...)” na wszelkich polach eksploatacji, w tym poprzez usunięcie tego materiału z portalu internetowego znajdującego się pod adresem (...) oraz fragmentu materiału z profilu uczestnika na portalu (...), znajdującego się pod adresem (...) oraz na antenach należących do T.;

2. nakazać uczestnikowi Telewizji (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. sprostowanie niepełnych informacji o wynikach sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...) poprzez:

a. publikację w głównym wydaniu programu (...) o godz. 19:30 na antenie T. (...)najpóźniej w pierwszym dniu następującym po dniu uprawomocnienia się postanowienia w niniejszej sprawie, sprostowanej informacji o przedmiotowym sondażu w formie standardowego materiału (...), opatrzonego tytułem „Przepraszamy za pominięcie wyników sondażowych K.”, przy czym powinien to być pierwszy materiał w danym wydaniu (...). Przedmiotowy materiał powinien rozpocząć się od oświadczenia o następującej treści:

Telewizja (...) S.A. przeprasza KW (...) za to, że w wyemitowanym w dniu 26 września 2019 roku głównym wydaniu (...) przedstawiła niepełne informacje na temat wyników sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...). Przeprasza za to, że celowo pominięty został ogólny wynik K.oraz wynik K.wśród młodych wyborców, a także fakt, że według wyników prezentowanego sondażu K. osiągnęła próg wyborczy oraz podała nieprawdziwą prognozę podziału mandatów w przyszłym Sejmie pomijając mandat przewidywany dla K..

przy czym przedmiotowe oświadczenie powinno zostać opublikowane w formie wyeksponowanego wizualnego ogłoszenia obejmującego sto procent ekranu wyświetlanego w całości przez co najmniej czas niezbędny na jego wyraźne przeczytanie przez lektora, zapisanego jednolitą czcionką Times New Roman rozmiar 14, koloru czarnego na białym tle, ponadto powinno zostać odczytane przez lektora;

po odczytaniu oświadczenia w materiale powinny zostać opublikowane uzupełnione wyniki przedmiotowego sondażu, poprzez publikację trzech grafik o parametrach i treści identycznej jak zaprezentowane w materiale z dnia 26

września 2019 roku, z tym że zawierających informację odpowiednio o: ogólnym wyniku poparcia dla K.(5%), wyniku prognozowanego podziału mandatów z uwzględnieniem K. oraz wyniku poparcia dla K. (1 mandat) wśród wyborców z grupy wiekowej od 18 do 24 roku życia (10%);

b. nakazanie uczestnikowi sprostowania niepełnych informacji o wynikach sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...), poprzez publikację w formie postu na jego profilu na portalu (...), znajdującego się pod adresem (...) oświadczenia o następującej treści:

Telewizja (...) S.A. przeprasza KW K. (...)za to, że w dniu 26.09.2019 roku podała niepełne wyniki sondażu, pomijając informację o osiągnięciu prognozy wyborczego przez ten Komitet.

przy czym przedmiotowy post powinien zostać opublikowany między godziną 19:00 a 21:00, a pomiędzy jego publikacją a publikacją innych postów na profilu uczestnika, zarówno wcześniejszych, jak i późniejszych, powinien zostać zachowany odstęp czasowy co najmniej dwóch godzin, przy czym przedmiotowy post powinien zostać przypięty na górze strony na okres 2 (dwóch) dni, a do oświadczenia o treści jak wyżej powinno zostać dołączone nagranie zawierające fragment głównego wydania (...) T.zawierający materiał opisany w pkt. 2 ppkt a;

c. nakazać uczestnikowi sprostowanie rozpowszechnianych przez niego w dniu 26 września 2019 roku niepełnych informacji o wynikach sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...), poprzez publikację na stronie głównej portalu(...), znajdującego się pod adresem (...) oświadczenia o następującej treści:

Telewizja (...) S.A. przeprasza K. za to, że w wyemitowanym w dniu 26 września 2019 roku głównym wydaniu (...) przedstawiono niepełne informacje na temat wyników sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...). Przeprasza za to, że celowo pominięto ogólny wynik K. oraz wynik K. wśród młodych wyborców, a także fakt, że według wyników prezentowanego sondażu K. osiągnęła próg wyborczy oraz podała nieprawdziwą prognozę podziału mandatów w przyszłym Sejmie pomijając mandat przewidywany dla K..

przy czym przedmiotowe oświadczenie powinno zostać napisane w formie standardowego artykułu na portalu (...), czcionką tożsamą jak każdy standardowy artykuł oraz o tożsamych parametrach graficznych i układzie jak standardowy artykuł, opatrzone tytułem „Przepraszamy za pominięcie wyników sondażowych K.” oraz powinno zostać ustawione jako pierwszy, wyróżniony artykuł na stronie głównej portalu przez okres 2 dni. Ponadto w przedmiotowym artykule powinno zostać zamieszczone nagranie materiału z pkt. 2 ppkt a;

3. w pozostałym zakresie oddalić wniosek;

4. zasądzić od Telewizji (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Komitetu Wyborczego K. (...)kwotę 737 zł (siedemset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 27 września 2019 r. Komitet Wyborczy K. (...) w trybie art. 111 §1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, wniósł o:

1) zakazanie uczestnikowi postępowania Telewizja (...) Spółka Akcyjna (dalej jako „T.” lub „Uczestnik”) rozpowszechniania nieprawdziwych informacji o wynikach sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...) (zrealizowanego w dniach 24-25 września 2019 roku na próbie 1101 dorosłych Polaków.), poprzez zakazanie dalszego rozpowszechniania, wyemitowanego w dniu 26 września 2019 roku w programie (...) na kanale (...), materiału pt. „Sondaż: (...)” na wszelkich znanych polach eksploatacji, w tym publicznego udostępniania przedmiotowego materiału w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym, w szczególności publicznego udostępniania w sieci Internet (w tym poprzez usunięcie przedmiotowego materiału z portalu internetowego znajdującego się pod adresem (...) oraz fragmentu

przedmiotowego materiału z profilu Uczestnika na portalu (...), znajdującego się pod adresem (...) oraz na antenach należących do T.;

2) nakazanie Uczestnikowi sprostowania rozpowszechnianych przez niego w dniu 26 września w programie (...) nieprawdziwych informacji o wynikach sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...) (zrealizowanego w dniach 24-25 września 2019 roku na próbie 1101 dorosłych Polaków.), poprzez:

1) publikację w głównym wydaniu programu (...) o godz. 19:30 na antenie T.(...), najpóźniej w pierwszym dniu następującym po dniu uprawomocnienia się postanowienia w niniejszej sprawie, sprostowanej informacji o przedmiotowym sondażu w formie standardowego materiału (...), opatrzonego tytułem „Przepraszamy za kłamstwa na temat sondażowych wyników K.”, przy czym powinien to być pierwszy materiał w danym wydaniu (...). Przedmiotowy materiał powinien rozpocząć się od oświadczenia o następującej treści:

Niniejszym przepraszamy KW K. (...) za to, że w wyemitowanym w dniu 26 września 2019 roku głównym wydaniu (...) przedstawiliśmy nieprawdziwe informacje na temat wyników sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...). Przepraszamy za to, że celowo pominęliśmy ogólny wynik K. oraz wynik K. wśród młodych wyborców, a także okłamaliśmy widzów oznajmiając, że według wyników prezentowanego przez nas sondażu K. nie przekroczyłyby progu wyborczego oraz podaliśmy nieprawdziwą prognozę podziału mandatów> przy przysłym Sejmie pomijając mandat przewidywany dla K..

przy czym przedmiotowe oświadczenie powinno zostać opublikowane w formie wyeksponowanego wizualnego ogłoszenia obejmującego sto procent ekranu wyświetlanego w całości przez co najmniej czas niezbędny na jego wyraźne przeczytanie przez lektora, zapisanego jednolitą czcionką Times New Roman rozmiar 14, koloru czarnego na białym tle, ponadto powinno zostać odczytane przez lektora.

Po odczytaniu oświadczenia w materiale powinny zostać opublikowane prawdziwe wyniki przedmiotowego sondażu, poprzez publikację trzech grafik o parametrach i treści identycznej jak zaprezentowane w materiale z dnia 26 września 2019 roku, z tym że zawierających informację odpowiednio o: ogólnym wyniku poparcia dla K., wyniku prognozowanego podziału mandatów z uwzględnieniem K. oraz wyniku poparcia dla K. wśród wyborców z grupy wiekowej od 18 do 24 roku życia.

2) nakazanie Uczestnikowi sprostowania nieprawdziwych informacji o wynikach sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...) (zrealizowanego w dniach 24-25 września 2019 roku na próbie 1101 dorosłych Polaków.), poprzez publikację w formie postu na jego profilu na portalu (...), znajdującego się pod adresem (...) oświadczenia o następującej treści:

Przepraszamy KW K. (...) za to, że w dniu 26.09.2019 roku podaliśmy nieprawdziwe wyniki sondażu, pomijając informację o przekroczeniu progu wyborczego przez (...)

przy czym przedmiotowy post powinien zostać opublikowany między godziną 19:00 a 21:00, a pomiędzy jego publikacją a publikacją innych postów na profilu Uczestnika, zarówno wcześniejszych, jak i późniejszych, powinien zostać zachowany odstęp czasowy co najmniej dwóch godzin, przy czym przedmiotowy post powinien zostać przypięty na górze strony na okres 7 dni, a do oświadczenia o treści jak wyżej powinno zostać dołączone nagranie zawierające fragment głównego wydania (...) T.zawierający materiał opisany w pkt. 2.

3) nakazanie uczestnikowi sprostowania rozpowszechnianych przez niego w dniu 10 (na rozprawie sprostowano na 26) września 2019 roku nieprawdziwych informacji o wynikach sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...) (zrealizowanego w dniach 24-25 września 2019 roku na próbie 1101 dorosłych Polaków.), poprzez publikację na stronie głównej portalu (...) znajdującego . się pod adresem (...) oświadczenia o następującej treści:

Niniejszym przepraszamy K. (...) za to, że w wyemitowanym w dniu 26 września 2019 roku głównym wydaniu (...) przedstawiliśmy nieprawdziwe informacje na temat wyników sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...). Przepraszamy za to, że celowo pominęliśmy ogólny wynik K. oraz wynik K. wśród młodych wyborców, a także okłamaliśmy widzów oznajmiając, że według wyników prezentowanego przez nas sondażu K. nie przekroczyłyby progu wyborczego oraz podaliśmy nieprawdziwą prognozę podziału mandatów w przyszłym Sejmie pomijając mandat przewidywany dla K.

przy czym przedmiotowe oświadczenie powinno zostać napisane w formie standardowego artykułu na portalu (...), czcionką tożsamą jak każdy standardowy artykuł oraz o tożsamych parametrach graficznych i układzie jak standardowy artykuł, opatrzone tytułem „Przepraszamy za kłamstwa na temat sondażowych wyników K.” oraz powinno zostać ustawione jako pierwszy, wyróżniony artykuł na stronie głównej portalu przez okres 7 dni. Ponadto w przedmiotowym artykule powinno zostać zamieszczone nagranie materiału z pkt. 2.

5) nakazanie uczestnikowi wpłacenia kwoty w wysokości 100 000 złotych na rzecz Fundacji (...) (KRS: (...))

6) zasądzenie od Uczestnika na rzecz Wnioskodawcy kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(wniosek – k. 4-7)

Uczestnik postępowania wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska Telewizja (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wskazała, iż publikacja przywoływana przez wnioskodawcę w niniejszej sprawie nie stanowi agitacji wyborczej w rozumieniu art. 111 ustawy z 5 stycznia 2011 roku – Kodeks wyborczy. Zdaniem uczestnika postępowania program informacyjny pt. (...) nie jest audycją wyborczą, ani materiałem noszącym znamiona agitacji wyborczej, publikowanie sondaży nie stanowi także materiału wyborczego, a co za tym idzie, nie można przyjąć, aby w niniejszej sprawie art. 111 ustawy Kodeks wyborczy znalazł zastosowanie. Równocześnie uczestnik postępowania podniósł, że zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, publiczna radiofonia i telewizja realizuje misję publiczną, oferując na zasadach określonych w ustawie całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom różnicowane programy i inne usługi w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu. Mając powyższe na uwadze, przyjęcie stanowiska, jakoby Telewizja (...) S.A. jako podmiot realizujący misję publiczną miałaby prowadzić agitację wyborczą, byłoby zaprzeczeniem przypisanych jej zadań z ustawy o radiofonii i telewizji. W ocenie uczestnika brak także podstaw do stosowania przepisów ustawy – Prawo prasowe, z uwagi na brak elementów niezbędnych w rozumieniu art. 31a ust. 1 ustawy – Prawo prasowe do publikacji sprostowania.

(pismo z 30 września 2019 r.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W trakcie trwającej kampanii wyborczej w wyborach do Sejmu i Senatu R. P. zarządzonych na dzień 13 października 2019 r. - 26 września 2019 r. w programie (...) na kanale (...) prowadzonym przez Telewizję (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. wyemitowany został materiał pt. „(...)””. W materiale tym poinformowano o wynikach najnowszego sondażu poparcia dla partii politycznych przeprowadzonego przez Instytut (...) dla (...), zrealizowanego w dniach 24-25 września 2019 r. na próbie 1101 dorosłych Polaków. W ramach prezentacji badania przedstawiono grafikę zawierającą następujący wykres ze słupkami poparcia dla poszczególnych komitetów wyborczych:

1) (...) 45%,

2) (...) – 26%,

3) (...)– 14%,

4) (...) 7%.

Dziennikarka prowadząca program omawiając grafikę przedstawiła wyniki poszczególnych komitetów wyborczych. Kończąc prezentację powiedziała: „... a do Sejmu weszliby jeszcze kandydaci z listy (...). Pozostałe ugrupowania nie przekroczyłyby pięcioprocentowego progu wyborczego”. (nagranie na płycie CD, 00:21 – 00:30)

Następnie prowadząca program przeszła do prezentacji prognozowanego podziału mandatów w przyszłym Sejmie, który kształtować miałyby się następująco:

1) (...) 245,

2) (...) – 129,

3) (...) – 63,

4) (...) 22.

Przy czym na grafice nadal jako źródło wskazano „Instytut (...) dla (...), 24-25.09.2019 r., (...)”. (nagranie na płycie CD)

Podział mandatów odpowiadał temu, który przedstawił (...) w papierowym wydaniu z 26 września 2019 r. przy czym w (...) pominięto jeden mandat, który przypadłby KW K. (...) oraz jeden (...). Suma mandatów w prezentacji uczestnika wyniosła 459, a w grafice (...) 461 (załącznik do odpowiedzi na wniosek)

Po prezentacji podziału mandatów prezenterka dodała, że w sondażu zbadano również poparcie dla partii politycznych wśród wyborców grupy wiekowej od 18 do 24 roku życia. Na grafice pokazano następujące wyniki:

1) (...) 50%,

2) (...)– 17%,

3) (...) – 16%

4) (...) 3%.

(nagranie na płycie CD)

25 września 2019 r. o godzinie 15:08 na stronie internetowej (...): (...) opublikowany został artykuł zatytułowany: „Najnowszy sondaż. K. wchodzi do Sejmu. (...) rządzi samodzielnie? [WYNIKI]”, w którym m.in. napisano: „Jak mógłby w obecnym wariantcie wyglądać szacunkowy podział na mandaty w Sejmie? (...) miałyby większość, jednak nie wystarczającą do tego, by zmienić Konstytucję, lub postawić przed Trybunał Stanu członka rządu. Jak zaś wynika z symulacji przeprowadzonej poprzez kalkulator mandatów poselskich, wykorzystujący do podziału metodę D., K. miałyby możliwość wprowadzenia do Sejmu jednego posła”. W artykule tym nie podano innych informacji na temat prognozowanego podziału mandatów pomiędzy pozostałe komitety wyborcze. (www. strona www, załącznik do wniosku)

W kolejnym artykule na stronie internetowej (...), który ukazał się 26 września 2019 r. o godzinie 6:04 pt.: „Młodzież POKOCHAŁA (...)? Są gotowi za nim iść. Tego się nikt nie spodziewał [SONDAŻ] napisano m.in., że poparcie dla K. w grupie wiekowej 18-24 lata wynosi 10%. (wydruk artykułu, załącznik do wniosku)

27 września 2019 r. w głównym wydaniu (...) transmitowanym równoległe na kanale (...) przedstawiono wyniki sondażu wykonanego na zlecenie (...) (w którym KW K. (...) nie przekroczył pięcioprocentowego progu), a

następnie podano wyniki sondażu wykonanego na zlecenie (...) prezentowanego dzień wcześniej (bez nawiązania do wcześniejszej prezentacji). Tym razem uwzględniono na wykresie wnioskodawcę z pięcioprocentowym poparciem. Nie przedstawiono prezentacji podziału poparcia na mandaty, przedstawiono natomiast poparcie wśród najmłodszych wyborców, z uwzględnieniem wyniku wnioskodawcy. Jednak dziennikarka ograniczyła się do skomentowania wyniku (...). (płyta CD złożona na rozprawie 30 września 2019 r.)

Fundacja (...) nie jest organizacją pożytku publicznego. (aktualny wydruk KRS Fundacji)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie ww. dokumentów, nagrań złożonych do akt sprawy oraz tekstów źródłowych znajdujących się na ww. stronach www. Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka uznając, że jest on zbędny do ustalenia stanu faktycznego. Sąd dał wiarę twierdzeniu pełnomocnika uczestnika, że 27 września 2019 r. audycja która ukazała się na antenie (...) była tożsama z audycją na (...). Jest to stała praktyka stosowana w telewizji publicznej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek zasługiwał na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu prawa prasowego, materiały wyborcze, a w szczególności plakaty, ulotki, hasła i wypowiedzi lub inne formy prowadzonej w okresie kampanii wyborczej agitacji, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat na posła albo kandydat na senatora lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 1) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 2) nakazania sprostowania takich informacji;
- 3) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 4) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone.

Wskazać należy, iż zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie zasadniczą funkcją sądowego rozstrzygnięcia sporów powstających pomiędzy kandydatami i ich komitetami wyborczymi w toku prowadzonej kampanii wyborczej jest ochrona rzetelności procesu wyborczego, czemu służyć ma nałożony na sądy obowiązek weryfikowania zgodności z prawdą informacji podawanych w toku kampanii wyborczej. Przewidziany w kodeksie mechanizm kontroli ma w ten sposób zapewnić uczciwą kampanię wyborczą i tym samym umożliwić obywatelom dostęp do zgodnych z prawdą informacji o sprawach publicznych i o kandydatach. Kampania wyborcza powinna prowadzić bowiem do swobodnego i niezakłóconego uformowania się woli wyborców i podjęcia decyzji wyrażanej w akcie głosowania. (tak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 12.07.2009 r. (K 7/09), OTK-A 2009/7, poz. 113). Jak podkreślił Sąd Najwyższy, ratio legis tego unormowania tkwi w dążeniu do zapewnienia wyborcom nie tylko proceduralnej, ale i materialnej wolności wyboru, która może być zakłócona w razie sugestywnego (przy użyciu wszelkich form propagandy i agitacji) przedstawiania nieprawdziwych stanów i zdarzeń stanowiących przesłanki dokonywania wyboru wśród kandydatów. Tym samym podstawową wartością jest w tym przypadku ochrona wyborców. (Postanowienie SN z 10.04.2001 r. (I CZ 25/01), OSNC 2001/12, poz. 176. Por. również P. Klecha, Postępowanie sądowe..., s. 75; T. Domińczyk, Cywilna ochrona dóbr osobistych uczestników procesu wyborczego, w: Demokratyczne standardy prawa wyborczego Rzeczypospolitej Polskiej. Teoria i praktyka, Warszawa 2005, s. 85.)

Powszechnie w orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, że wypowiedź wyborcza może być materiałem nie pochodzącym od komitetu wyborczego czy kandydata - tak np. B. Banaszak w „Kodeks wyborczy. Komentarz”, CH Beck, Warszawa 2015, str. 238

i postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 07 września 2013 r., I ACz 775/13, Legalis, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 22 maja 2019 r., VI ACz 678/19, niepublikowane). Podobnie szeroko materiał wyborczy traktuje orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, które wskazuje, że „opinie i informacje mające związek z wyborami, zarówno lokalnymi, jak i krajowymi, które są rozpowszechniane w trakcie kampanii wyborczej, powinny być traktowane jako stanowiące część debaty na tematy leżące w zakresie zainteresowania społecznego, chyba, że istnieje przeciwdowód (wyrok z 9 stycznia 2007 r., skarga 51744/99, (...), Legalis).

Zakwestionowany przez wnioskodawcę materiał prezentujący wyniki sondażowe pozornie zawiera informacje prawdziwe. Wynika to z tego, że:

- 1) KW K. (...) w istocie nie przekroczył pięcioprocentowego progu wyborczego, a jedynie go osiągnął,
- 2) w programie nie powiedziano, że tylko pokazane na grafice cztery komitety wyborcze będą uczestniczyły w podziale mandatów, rozdysponowano bowiem jedynie 359 mandatami,
- 3) nie wskazano również, że żadna z innych partii politycznych czy komitetów wyborczych nie uzyskał znaczącego poparcia wśród najmłodszych wyborców.

Jednak powyższe ustalenia nie mogą pozostawać w oderwaniu od funkcji jaką pełnią sondaże w kampanii wyborczej.

Zgodnie z art. 196 § 1 Kodeksu wyborczego w podziale mandatów w okręgach wyborczych uwzględnia się wyłącznie listy kandydatów na posłów tych komitetów wyborczych, których listy otrzymały co najmniej 5% ważnie oddanych głosów w skali kraju. Wynika z tego, że nie trzeba przekroczyć pięcioprocentowego progu wyborczego, aby uczestniczyć w podziale mandatów. Wystarczy go osiągnąć. Zatem pomimo tego, że wnioskodawca wg sondażu nie przekroczył 5% powinien zostać uwzględniony na drugiej grafice.

Uczestnik prezentując symulację podziału poparcia na mandaty korzystał z materiału przygotowanego przez (...). Zatem z całą pewnością działając rzetelnie powinien uwzględnić jeden mandat, który przypadłby wnioskodawcy.

W kampanii wyborczej prezentacja sondaży nie ma jedynie funkcji informacyjnej, stanowi także ważny element agitacji wyborczej. Korzystne wyniki sondaży mają nakłaniać, zachęcać do głosowania, słabe lub spadające wyniki mogą stanowić formę agitacji negatywnej. Ma to szczególnie istotne znaczenie w przypadku komitetów wyborczych, które walczą o osiągnięcia progu wyborczego. Słusznie wskazuje wnioskodawca w uzasadnieniu wniosku, że dla wielu potencjalnych wyborców istotnym czynnikiem przy podejmowaniu decyzji wyborczej będzie poczucie „straconego głosu”. Jeżeli z docierających do wyborców informacji będzie wyłaniał się obraz przedstawiający wnioskodawcę jako komitet bez szans na przekroczenie progu wyborczego, to istotna część potencjalnych wyborców może zrezygnować z oddania na niego głosu. Jeśli natomiast sondaże będą wskazywać na realną szansę przekroczenia progu wyborczego, to może to spowodować większą mobilizację wahających się wyborców i zachęcić ich do oddania głosu na wnioskodawcę.

Zatem pominięcie w programie wnioskodawcy stanowi sygnał dla wyborców, że KW K. (...) nie liczy się w wyścigu o mandaty poselskie, a zatem pośrednio sugeruje, że faktycznie wybór ogranicza się do czterech ugrupowań. Przekaz ten jest sprzeczny z wynikami sondażu Instytutu (...). Skoro wnioskodawca osiągnął 5% poparcie, pozwalające na udział w podziale mandatów, to musi być on uwzględniany zarówno w prezentacji wyników poszczególnych komitetów wyborczych, jak i w analizach szczegółowych dotyczących różnych grup popierających ugrupowania, w tym grup wiekowych. Nie ma żadnego racjonalnego uzasadnienia dla pomijania w takiej sytuacji jednego z pięciu ogólnopolskich komitetów wyborczych.

W postępowaniu toczącym się podstawie przepisu art. 111 kodeksu wyborczego, to na uczestniku postępowania spoczywa obowiązek przedstawienia wystarczających dowodów, że informacja przez niego użyta była prawdziwa, zgodnie z art. 6 k.c. oraz 232 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Pełnomocnik uczestnika w odpowiedzi na wniosek przywołał art. 21 ust. 1 ustawy o Radiofonii i Telewizji telewizja publiczna realizuje misję publiczną, oferując, całemu społeczeństwu zróżnicowane programy w zakresie informacji

cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu. Jednak sama, nawet najwyższej jakości i innowacyjna integralność przekazu nie może zastąpić bezstronności, niezależności i pluralizmu mediów publicznych.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na ustalenie, że kwestionowany program zawiera niepełne dane, które w kontekście całego programu można określić jedynie jako „półprawdy”, a zatem informacje, które przez celowe nieujawnienie całej prawdy wprowadzają w błąd (definicja za (...)).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie niewątpliwie doszło do podania niepełnych informacji, które mogą wpływać na zniekształcenie wyniku wyborów poprzez spowodowanie szkody wizerunkowej wnioskodawcy (komitetu wyborczego). Roszczenia wnioskodawcy w zakresie żądania zakazu rozpowszechniania, nakazania sprostowania i przeproszenia są zasadne. Sąd dokonał jedynie doprecyzowania i korekty w zakresie dotyczącym pewnych sformułowań, w szczególności uwzględniając fakt, że wnioskodawca osiągnął próg wyborczy, ale go nie przekroczył oraz doprecyzowując podmiot zobowiązany do przeproszenia, tak aby wynikało to wprost z tekstu przeprosin. Ponadto w ocenie Sądu zważywszy na dynamikę ostatnich dni kampanii wyborczej, żądanie publikowania przeprosin przez 7 dni jest nieuzasadnione. A w pewnej sytuacji mogłoby wprowadzać w błąd wyborców. Z całą pewnością w najbliższych dniach będą pojawiały się wyniki kolejnych, bardziej aktualnych sondaży i koncentrowanie uwagi wyborców na jednym, mającym walor historyczny sondażu przeprowadzonym 24 i 25 września br. byłoby nieuzasadnione. Stąd czas publikacji został ograniczony do 2 dni.

Sąd stanął na stanowisku, że pomimo przedstawienia 27 września 2019 r. uzupełnionych wyników sondażu, roszczenie zasługuje na uwzględnienie. Wynika to po pierwsze, z braku nawiązania do wcześniejszej prezentacji, po drugie, ze sposobu powtórnego komentarza ograniczającego się do podkreślania dobrego wyniku (...), a po trzecie z pominięcia faktu, że wnioskodawca mógłby uzyskać jeden mandat. Zatem powtórna prezentacja z 27 września 2019 r. nie może stanowić zadość słusznym roszczeniom wnioskodawcy.

Żądanie przeprosin i sprostowania na podstawie art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego nie jest tożsame z roszczeniami zawartymi w kodeksie cywilnym i prawie prasowym, zatem nie musi spełniać wymogów w nich określonych.

Sąd nie uwzględnił żądania nakazania uczestnikowi wpłacenia 100 000 zł na rzecz Fundacji (...), gdyż zgodnie z art. 111 § 1 pkt 6 Kodeksu wyborczego przekazanie środków może nastąpić jedynie na rzecz organizacji pożytku publicznego, a wymogu tego, jak wynika z informacji Krajowego Rejestru Sądowego Fundacja (...) nie spełnia.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c., przyjmując, iż interesy uczestników postępowania były ze sobą sprzeczne. Wniosek sformułowany przez wnioskodawcę podlegał uwzględnieniu co do zasady, biorąc pod uwagę przesłanki udzielenia ochrony w trybie art. 111 Kodeksu wyborczego, jak i zasadniczo co do treści i formy wnioskowanego oświadczenia. Przekładając powyższe na reguły rządzące postępowaniem cywilnym przyjąć należało, że wnioskodawca wygrał niniejsze postępowanie, a zatem uczestnika należało obciążyć kosztami postępowania. Na zasądzone koszty złożyło się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika ustalone na podstawie § 8 ust 1 pkt 2 w zw. z § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie w wysokości 720 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.